

RAPORT METODOLOGICZNY

*Ewaluacja efektów wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na
obszarze Pojezierza Myśliborskiego realizowanej w ramach
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*



Raport opracowany przez:

Zachodniopomorską Grupę Doradczą Sp. z o. o.

Al. Powstańców Wielkopolskich 33

70-111 Szczecin

www.zgd.com.pl

SPIS TREŚCI

1	KONCEPCJA BADANIA	4
1.1	Cel ewaluacji	4
1.2	Pytania badawcze.....	4
2	METODYKA BADANIA	4
2.1	Opis metod i technik badawczych wraz z doбором próby	5
2.2	Metody analizy danych i prezentacji wyników	8
3	Harmonogram ewaluacji	11
4	NARZĘDZIA BADAWCZE.....	13
4.1	Ankieta PAPI	13
4.2	Zogniskowany wywiad grupowy FGI	16

1 KONCEPCJA BADANIA

1.1 Cel ewaluacji

Głównym celem ewaluacji jest **określenie efektów wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na obszarze Pojezierza Myśliborskiego realizowanej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.**

Badanie obejmie dwa obszary zagadnień:

1. stopień efektywności realizacji dotychczasowych zadań LGD;
2. stopień realizacji LSR – wysokość osiągniętych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania.

1.2 Pytania badawcze

Aby uzyskać wiedzę w każdym z powyższych obszarów opracowano katalog pytań badawczych. Każde pytanie zostało przyporządkowane do jednego obszaru eksploracji:

I. Stopień realizacji zadań zawartych w LSR:

1. Czy obszar Pojezierza Myśliborskiego jest w wystarczającym stopniu przebadany pod kątem potrzeb jego rozwoju?
2. Jakie są efekty działań związanych z promocją aktywności LGD? Jakie są główne bariery w tym obszarze?
3. Jakie są efekty organizowanych przez LGD i przez innych operatorów ze środków PROW wydarzeń promocyjnych i kulturalnych na obszarze objętym LSR?
4. Z jaką efektywnością LGD aktywizuje społeczność lokalną obszaru objętego LSR?
5. Czy wdrożono – i w jakim stopniu – rekomendacje wynikające z poprzednich badań ewaluacyjnych działalności LSR?

II. Stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu LSR:

1. Jaki jest stan realizacji wskaźników produktu określonych w LSR?
2. Jaki jest stan realizacji wskaźników rezultatu określonych w LSR?
3. Jaki jest stan realizacji wskaźników oddziaływania określonych w LSR?
4. Jakie są bariery w realizacji wskaźników i z czego one wynikają?

2 METODYKA BADANIA

Aby jak najdokładniej poddać analizie wspomniane wcześniej obszary badawcze postanowiono zastosować następujące techniki:

Rysunek 1. Metody i techniki badawcze



Źródło: Opracowanie własne

W celu uzyskania wiarygodnych wyników badania i udzielenia wyczerpującej odpowiedzi na założone pytania badawcze, niezbędne będzie połączenie różnorodnych rodzajów danych oraz różnorodnych metod badawczych, tzn. zastosowanie triangulacji metodologicznej. Takie podejście umożliwi wieloaspektową obserwację i analizę przedmiotu badania, a w konsekwencji udzielenie odpowiedzi na poszczególne pytania badawcze z różnych punktów widzenia, które wzajemnie się uzupełniają i weryfikują. Wykonawca zastosuje triangulację dwustopniową:

Triangulacja źródeł danych

- pierwszy poziom triangulacji: przeanalizowano zarówno dokumenty zastane, a także dane wywołane (wyniki badań ilościowych, wyniki badań jakościowych)

Triangulacja metod badawczych

- drugi poziom triangulacji: połączono różne metody badawcze w badaniu tych samych zagadnień, co pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu

Badanie zostanie zrealizowane przy użyciu następujących metod:

- DR - analiza danych zastanych;
- FGI - zogniskowany wywiad grupowy;
- PAPI – ankieta bezpośrednia.

2.1 Opis metod i technik badawczych wraz z doбором próby

Analiza danych zastanych (desk research)

Polega na analizie istniejących już informacji tzw. danych wtórnych. Analizie mogą być poddawane m.in. dane statystyczne (np. gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny), raporty, publikacje czy opracowania branżowe. W pierwszych etapach analizy zebrany materiał jest sprawdzany pod kątem jakości i rzetelności. Dopiero po wyselekcjonowaniu wiarygodnych danych jest przeprowadzana właściwa analiza desk research.

Punktem wyjścia dla ewaluacji będzie analiza różnorodnych materiałów związanych z działalnością LGD „Lider Pojezierza”:

- LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH POJEZIERZA MYŚLIBORSKIEGO NA LATA 2009 – 2015 „Woda – Drzewo – Myśl” (LSR)
- sprawozdań z realizacji LSR
- wniosków beneficjentów do PROW;
- treści strony internetowej LGD;
- innych materiałów audiowizualnych LGD.

Drugim obszarem poddanych analizie desk research będą dane na temat sytuacji społeczno-gospodarczej gmin wchodzących w skład LGD. Ich źródłem będzie w głównej mierze Bank Danych Lokalnych (GUS).

SPOSÓB REALIZACJI ANALIZY:

Analiza danych zastanych będzie przebiegała według następujących kroków:

1. Sporządzenie szczegółowego spisu źródeł informacji.
2. Przeszukiwanie baz danych ze szczególnym uwzględnieniem:
 - aktualności bazy danych;
 - aktualności rekordów;
 - ustrukturyzowania rekordów i liczby odnośników;
 - administracji danych (w tym także danych osobowych).
3. Odwołanie się do innych prac i źródeł zewnętrznych dotyczących problematyki badania ewaluacyjnego (raporty z poprzednich ewaluacji LSR).
4. Ocena jakości zebranego materiału w następujących aspektach:
 - Czy dostępne informacje są aktualne?
 - Czy dane są wiarygodne, tzn. czy pochodzą z wiarygodnego źródła?
 - Czy porównanie danych zebranych z różnych źródeł wskazuje na zbieżność uzyskanych informacji?
 - Czy w ogóle można porównać zebrane informacje tzn. czy zastosowano te same kryteria wyszukiwania, te same definicje itp.?

Zogniskowany wywiad grupowy FGI (Focus Group Interview)

Metoda polegająca na wspólnej dyskusji respondentów (zwykle 4-10 osób) na określony temat. Rozmowa prowadzona jest przez doświadczonego moderatora, który nadzoruje przebieg wywiadu, a także zachęca respondentów do aktywnego uczestnictwa w dyskusji.

Dobór i wielkość próby badawczej

W badaniu techniką FGI wezmą udział mieszkańcy gmin partnerskich LGD Lider Pojezierza. Będą oni podzieleni na grupy reprezentujące różne środowiska, np. przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora społecznego, samorząd lokalny, sołtysowie.

W ramach ewaluacji zostanie przeprowadzonych minimum **39 sesji FGI** – po 3 w każdej z gmin LGD. W każdej sesji fokusowej weźmie udział od 4 do 10 osób.

SPOSÓB REALIZACJI WYWIADU GRUPOWEGO:

1. Wstęp
 - Moderator przedstawia temat badania
 - Przedstawienie się uczestników FGI
2. Diagnostyczna część badania
 - Dyskusja oparta o listę zagadnień dedykowanych poszczególnym grupom respondentów.
Dyskusja w poszczególnych grupach uczestników będzie skoncentrowana na określonych tematach przewodnich, ale poruszane treści będą się przenikać. Jest to ważne dla oglądu stanu rzeczy z różnych punktów odniesienia.
3. Podsumowanie i zakończenie
 - Wspólne zebranie najważniejszych wniosków wywiadu grupowego. Podzielenie się dodatkowymi refleksjami, które wyniknęły z podsumowania.
 - Podziękowanie respondentom za udział w FGI i zakończenie badania.

Ankieta bezpośrednia PAPI (Paper and Pencil Interview)

Klasyczna ankieta, którą respondent wypełnia przy udziale ankietera lub samodzielnie. Papierowe kwestionariusze ankiety będą dystrybuowane na obszarze jednostek samorządu terytorialnego gmin tworzących LGD.

Dobór i wielkość próby badawczej

W badaniu techniką PAPI wezmą udział mieszkańcy gmin partnerskich LGD Lider Pojezierza.

W ramach ewaluacji badanie PAPI zostanie przeprowadzone na próbie minimum **390 respondentów** – po 30 w każdej z gmin LGD.

SPOSÓB REALIZACJI ANKIETY PAPI

1. Przygotowanie badania
 - przygotowanie narzędzia badawczego (kwestionariusza ankiety)
 - szkolenie ankieterów
2. Realizacja badania - zbieranie materiałów
 - przeprowadzenie badań terenowych
3. Ocena i opracowanie materiału
 - kodowanie ankiet
 - analiza ilościowa
 - opracowanie graficzne, analiza i interpretacja danych

2.2 Metody analizy danych i prezentacji wyników

Cele analizy i interpretacji danych

Cele analizy i interpretacji danych ilościowych:

- pozyskanie informacji na temat opinii, postaw respondentów wobec badanego zagadnienia oraz częstotliwości ich występowania, określenie słabych i mocnych stron

Cele analizy i interpretacji danych jakościowych:

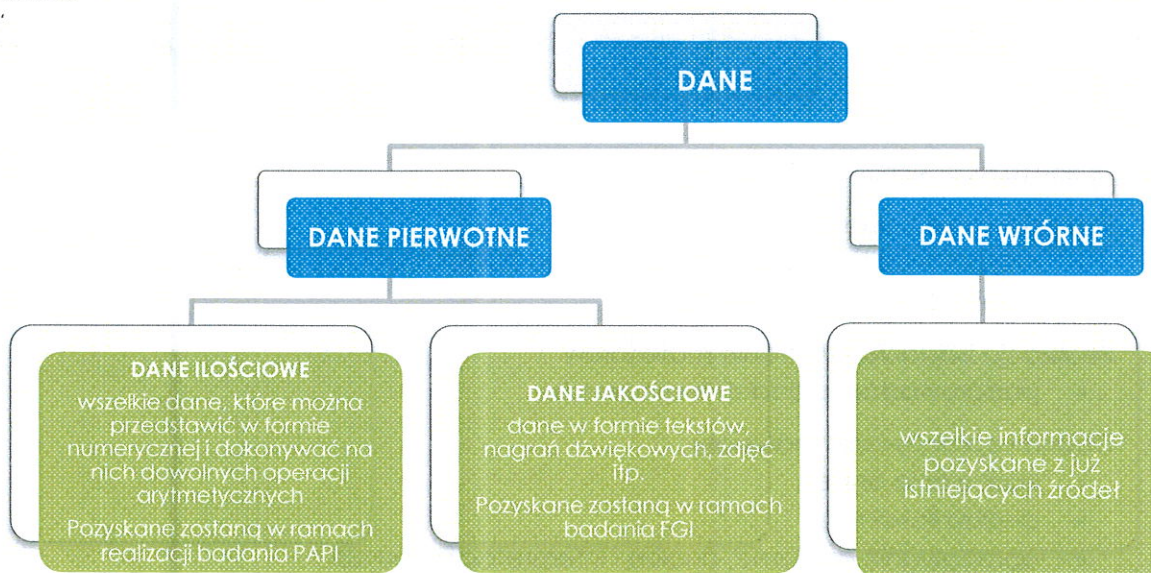
- pozyskanie pogłębionych informacji na temat opinii i postaw respondentów (a także źródeł tych postaw i opinii), wobec badanego zagadnienia

Cele analizy i interpretacji danych wtórnych:

- scalanie, przetworzenie i analiza danych rozproszonych wśród rozmaitych źródeł,
- zebranie wysoce obiektywnych informacji,
- zdobycie informacji, niezbędnych do formułowania wniosków końcowych do raportu, którymi respondenci nie dysponują osobiście, a są one zapisane w formie gotowych opracowań i ekspertyz.

Kategorie analizowanych danych:

Dane pozyskane w trakcie realizacji niniejszego badania to dane pierwotne oraz dane wtórne:



Źródło: Opracowanie własne

Model analizy danych

Dane jakościowe

Analiza wstępna

Porządkująca, na którą składa się ocena wiarygodności i poprawności technicznej, weryfikacja podstawowych elementów metodologicznych badania

Redukcja i kategoryzacja

Polegająca na uporządkowaniu uzyskanego materiału badawczego (zakreślenie pól problemowych, wyodrębnienie poszczególnych zagadnień i pojęć, analiza przyczynowo-skutkowa, wyodrębnienie najwartościowszych cytatów na potrzeby raportu ewaluacyjnego).

Analiza i interpretacja danych

W celu zakodowania oraz opracowania danych jakościowych, zastosowany będzie program komputerowy, zaprojektowany specjalnie do tego typu badań, który umożliwi gromadzenie i organizowanie zebranego materiału. To z kolei umożliwi odkrywanie związku (relacji) między kategoriami analitycznymi, poszukiwanie cech wspólnych i różnicujących

Źródło: Opracowanie własne

Opracowanie zgromadzonych danych:

- W celu zakodowania oraz opracowania danych jakościowych, zastosowany będzie program komputerowy, zaprojektowany specjalnie do tego typu badań, który umożliwi gromadzenie i organizowanie zebranego materiału.
- Dane zostaną przedstawione w sposób graficzny, tabelaryczny oraz opisowy.
- Raport w części prezentującej wyniki badań jakościowych zostanie wzbogacony o najważniejsze, typowe i specyficzne wypowiedzi respondentów w postaci cytatów.
- Taka metoda analizy danych jakościowych pozwoli na wyodrębnienie elementów najważniejszych dla celów badania. Ułatwi również wydobycie z danych zdobytych podczas badań jakościowych informacji najistotniejszych dla tworzenia raportu.

Sposób prezentacji danych:

Wykonawca wykorzysta szeroki zakres graficznej i graficzno-przestrzennej prezentacji danych (tabele, wykresy, itp.). Wizualizacja wyników zostanie przeprowadzona za pomocą pakietu Microsoft Office 2010, który oferuje rozbudowane techniki wizualizacyjne.

Dane jakościowe prezentowane będą w postaci fragmentów materiału badawczego oraz w postaci elementów zawierających interpretację treści, w formie opisowej, graficznej oraz tabelarycznej.

Dane ilościowe

Kodowanie danych

Polega na zmianie danych z tekstowych w dane liczbowe, dzięki czemu możliwe będzie poddanie ich obróbce statystycznej

Analiza statystyczna

Dane poddane zostaną analizie statystycznej za pomocą programów komputerowych

Opis tabelaryczny i graficzny

W opisie tabelarycznym dane przedstawiane zostaną w postaci tabel, głównie tabel częstości wraz z rozkładami procentowymi oraz tabel krzyżowych, z uwzględnieniem istotnych zależności pomiędzy zmiennymi. Ponadto dane przedstawione zostaną w formie wykresów, diagramów itp. (opis graficzny)

Źródło: Opracowanie własne

Dane pochodzące z badań ilościowych zostaną poddane analizie statystycznej za pomocą programów komputerowych do obróbki danych empirycznych.

Zastosowanie odpowiednich technik analitycznych będzie bezpośrednio związane z wykorzystaną techniką badawczą oraz specyfiką pytań badawczych. Rodzaj zastosowanych narzędzi/technik analizy danych zostanie, zatem ustalony bezpośrednio po zakończeniu realizacji badań terenowych przed analizą danych.

Przykładowe ilościowe techniki analityczne



Źródło: Opracowanie własne

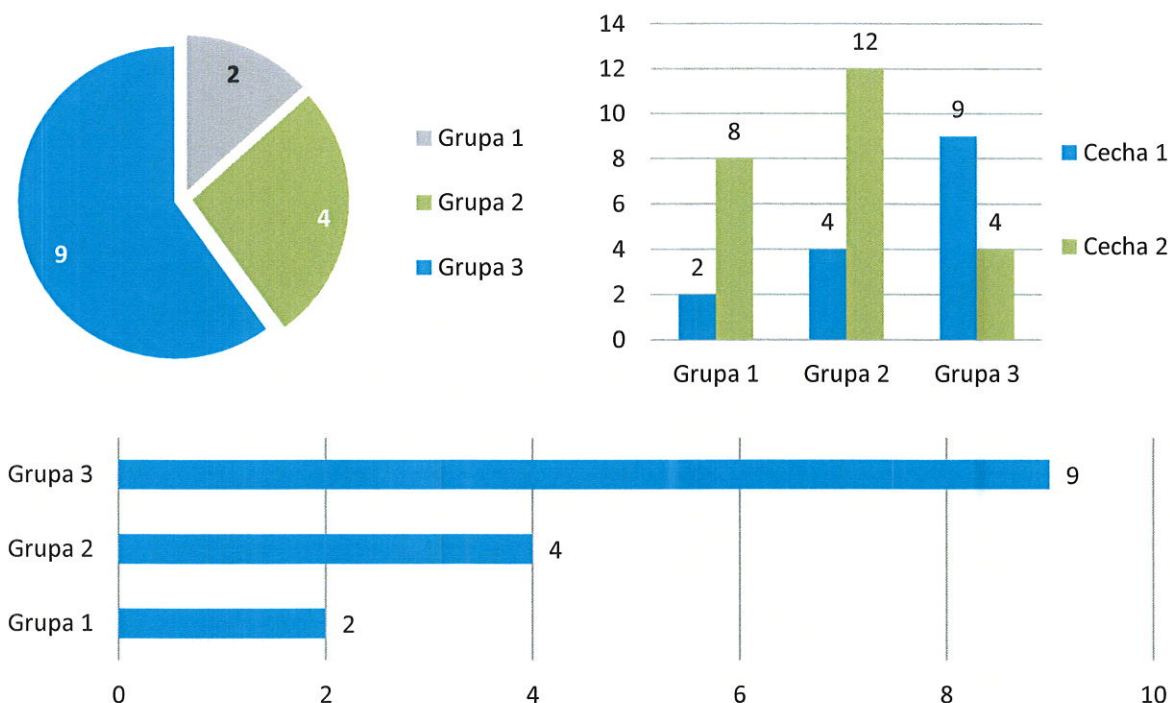
Sposób prezentacji danych:

Dane ilościowe przedstawione będą za pomocą różnorodnych wykresów opatrzonych podpisami. Takie przedstawienie ułatwi odczytanie zależności pomiędzy danymi ilościowymi oraz sprawi, że raporty i prezentacje będą ciekawsze wizualnie.

W analizie i prezentacji danych ilościowych zostanie zastosowany:

- Opis tabelaryczny - dane przedstawiane zostaną w postaci tabel, głównie tabel częstości wraz z rozkładami procentowymi oraz tabel krzyżowych, z uwzględnieniem istotnych zależności pomiędzy zmiennymi;
- Opis graficzny –w formie wykresów, diagramów, itp.

Przykładowy sposób prezentacji danych ilościowych:



Źródło: Opracowanie własne

3 Harmonogram ewaluacji

Działanie	Wykonawca	Termin realizacji
Opracowanie raportu metodologicznego i narzędzi badawczych	ZGD Sp. z o.o.	do 4 lutego 2015 r.
Przesłanie uwag do raportu metodologicznego i narzędzi badawczych	Stowarzyszenie „Lider Pojezierza”	do 12 lutego 2015 r.
Przesłanie poprawionej wersji raportu i narzędzi badawczych	ZGD Sp. z o.o.	do 18 lutego 2015 r.
Realizacja badań	ZGD Sp. z o.o.	od 2 marca 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r.

Przeście wstępnej wersji raportu z przeprowadzonych badań	ZGD Sp. z o.o.	do 11. maja 2015 r.
Przeście uwag do raportu	Stowarzyszenie „Lider Pojezierza”	do 18. maja 2015 r.
Przeście finalnej wersji raportu z przeprowadzonych badań	ZGD Sp. z o.o.	do 22. maja 2015 r.
Sporządzenie i podpisanie protokołu odbioru	Stowarzyszenie „Lider Pojezierza”	do 29. maja 2015 r.

4 NARZĘDZIA BADAWCZE

4.1 Ankieta PAPI

Gmina

ANKIETA

Szanowni Państwo zwracamy się z prośbą o udzielenie informacji, które dopomogą nam w opracowaniu celów Lokalnej Strategii Rozwoju i jednocześnie będą zgodne z Państwa oczekiwaniami przy składaniu wniosków do LGD w ramach działań Leader na lata 2014 – 2020. Ankieta ma charakter orientacyjny i nie zobowiązuje do późniejszego złożenia wniosku.

1. Który z poniższych sektorów Pani/Pan reprezentuje? (proszę zaznaczyć znakiem **X tylko 1 odpowiedź**)

- a) społeczny (mieszkańcy i organizacje pozarządowe, Kościoły)
- b) publiczny (władze samorząd., jednostki organizacyjne, zakłady budżetowe, instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego itp.)
- c) gospodarczy (przedsiębiorcy, prywatne firmy)

2. Co jest według Pani/Pana najsilniejszą stroną naszego regionu? (proszę zaznaczyć znakiem **X tylko 1 odpowiedź**)

- a) bogactwo przyrody i krajobrazu
- b) duże zasoby jezior i rzek, umożliwiające rozwoju turystyki
- c) tereny pod zabudowę indywidualną, przestrzeń do inwestowania, rozwinięty przemysł drzewny i metalowy (powstałe strefy przemysłowe)
- d) duża lesistość
- e) mieszkańcy (lokalni pasjonaci i hobbyści itp.)
- f) historia regionu „Lidera Pojezierza”
- g) położenie geograficzne
- h) bogactwo produktów turystycznych (Ogród dendrologiczny, Święto Tataraku, TILLIA , trasy tematyczne („trasa parki, drzewa lasy”, „zakony pojezierza, Nordic Walking)
- i) dziedzictwo kulturowe (Nowa marchia, historia zakonów – Cystersi, Templariusze, Joanici, Krzyżacy, Barlinek - szachy i Emanuel Lasker itp.)
- j) doświadczenie Stowarzyszenia Lider Pojezierza” po realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju
- k) inne.....

3. Co jest według Pani/Pana najslabszą stroną naszego regionu? (proszę zaznaczyć znakiem **X tylko 1 odpowiedź**)

- a) mała zaradność oraz niski poziom wykształcenia mieszkańców obszaru
- b) malejąca aktywność społeczno – zawodowa mieszkańców wsi, szczególnie wsi po PGR
- c) niski poziom kapitału społecznego:
- mało aktywnie działające organizacje pozarządowe
 - niska ilość inicjatyw społecznych i niedostateczne zaplecze ich wspierania,
 - niewielu liderów
- d) niedostatek miejsc pracy i pomysłów na ich tworzenie oraz zachęt dla inwestorów zewnętrznych
- e) zły dostęp do Internetu.
- f) słaba znajomość obsługi komputera

- g) niszczące obiekty podworskie
- h) brak ścieżek rowerowych
- i) inne.....

4. Jakie działania zainteresują Panią/Pana w okresie tworzenia LSR (proszę zaznaczyć znakiem tylko 3 odpowiedzi):

- wzmocnienie kapitału społecznego, w tym z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych i wspieranie partycypacji (udziału społeczeństwa) społeczności lokalnej w realizacji **Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR)**;
- zakładanie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości, z wyłączeniem świadczenia usług rolniczych;
- dywersyfikację (rozgałęzienie, różnicowanie, urozmaicenie) źródeł dochodu, w tym tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego, tj. infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych w celu udostępniania jej lokalnym producentom z wyłączeniem świadczenia usług rolniczych;
- podnoszenie kompetencji osób w powiązaniu z zakładaniem działalności gospodarczej, rozwojem przedsiębiorczości lub dywersyfikacją źródeł dochodów, w szczególności rolników i osób długotrwale pozostających bez pracy z obszaru działania Stowarzyszenia Lider Pojezierza;
- podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska, zmian klimatycznych a także innowacji (nowinka techniczna, nowe działanie społeczne; unowocześnienie, uproszczenie, usprawnienie);
- rozwój produktów lokalnych;
- rozwój rynków zbytu, sprzedaż bezpośrednia z wyłączeniem targowisk;
- zachowanie dziedzictwa lokalnego;
- rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej;
- rozwój infrastruktury drogowej.

5. Czy zgadza się Pani/Pan z poniższym sformułowaniem misji powstającej Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020:

„Obszar działania Stowarzyszenia „Lider Pojezierza” to region mieszkańców wykorzystujących w sposób innowacyjny zasoby naturalne i kulturowe dla rozwijania gospodarki opartej na wiedzy”

- a) Zgadzam się
- b) Nie zgadzam się

Proponuję następujące brzmienie:

6. Czy zamierzasz skorzystać z dofinansowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w latach 2014 – 2020:

TAK

NIE

NIE WIEM

7. Jeżeli Pani/Pan zaznaczył/a odpowiedź w pkt. 6 „TAK”, proszę o uzupełnienie i wskazanie planowanego działania – pomysłu, który chciałaby/chciałby Pani/Pan sfinansować?

.....

.....

8. Czy zamierzasz uczestniczyć we wspólnych przedsięwzięciach (tzw. projektach parasolowych) realizowanych przez Lokalną Grupę Działania Lider Pojezierza?

TAK

NIE

NIE WIEM

9. Jeżeli Pani/Pan zaznaczył/a odpowiedź w pkt. 8 „TAK”, proszę o uzupełnienie i wskazanie w jakiego typu działaniach chciałaby/chciałby Pani/Pan uczestniczyć?

10. Spośród wymienionych poniżej dziedzin proszę wskazać 3, które Pana/Pani zdaniem wymagają najpilniejszych działań (mają być finansowane w pierwszej kolejności):

- Bezpieczeństwo publiczne
- Rynek pracy
- Aktywność społeczna
- Sport i rekreacja
- Kultura, historia, tradycje
- Edukacja
- Ochrona zdrowia
- Infrastruktura komunalna
- Turystyka
- Estetyka miejscowości
- Oferta spędzania wolnego czasu
- Ochrona środowiska naturalnego

11. Jakie inicjatywy, projekty są Pana/Pani zdaniem najbardziej potrzebne mieszkańcom (proszę wybrać 3 najpilniejsze)

X	Typy inicjatyw, projektów	X	Typy inicjatyw, projektów c.d.
<input type="checkbox"/>	Organizacja imprez, festynów	<input checked="" type="checkbox"/>	Poprawa estetyki miejsc publicznych
<input type="checkbox"/>	Poprawa bazy edukacyjnej	<input type="checkbox"/>	Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej
<input type="checkbox"/>	Aktywizacja istniejących świetlic wiejskich	<input type="checkbox"/>	Budowa i modernizacja obiektów sportowych
<input type="checkbox"/>	Publikacje informacyjno-promocyjne	<input type="checkbox"/>	Rozwój ścieżek rowerowych
<input type="checkbox"/>	Rozwój sieci szlaków pieszych/nordic walking	<input type="checkbox"/>	Inicjatywy dla dzieci i młodzieży
<input type="checkbox"/>	Organizacja szkoleń, warsztatów	<input type="checkbox"/>	Inwestycje w świetlice wiejskie
<input type="checkbox"/>	Tworzenie nowych miejsc pracy	<input type="checkbox"/>	Wsparcie działalności artystycznej
<input type="checkbox"/>	Wydarzenia sportowe i rekreacyjne	<input type="checkbox"/>	Ochrona zasobów przyrodniczych
<input type="checkbox"/>	Rozwój agroturystyki	<input type="checkbox"/>	Rozwój usług turystycznych
<input type="checkbox"/>	Rozwój edukacji przedszkolnej	<input type="checkbox"/>	Podtrzymywanie lokalnych tradycji
<input type="checkbox"/>	Działalność kulturalna	<input type="checkbox"/>	Produkt lokalny, marka lokalna
<input type="checkbox"/>	Promocja turystyczna obszaru	<input type="checkbox"/>	Uruchamianie wypożyczalni sprzętu sportowego
<input type="checkbox"/>	Inwestycje w infrastrukturę drogową	<input type="checkbox"/>	Działania proekologiczne
<input type="checkbox"/>	Tworzenie, remont, wyposażenie muzeów, izb pamięci	<input type="checkbox"/>	Wsparcie organizacji pozarządowych
<input type="checkbox"/>	Promocja i rozwój infrastruktury do wytwarzania energii odnawialnej	<input type="checkbox"/>	Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej

<input type="checkbox"/> Remont, renowacja zabytków	<input type="checkbox"/> Budowa i modernizacja placów zabaw
<input type="checkbox"/> Promocja lokalnych twórców	<input type="checkbox"/> Tworzenie i modernizacja punktów informacji turystycznej
<input type="checkbox"/> Działania aktywizujące seniorów	<input type="checkbox"/> Upamiętnianie ważnych wydarzeń historycznych
<input type="checkbox"/> Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa	<input type="checkbox"/> Inne, jakie?

Dziękujemy za współpracę i wypełnienie ankiety!

4.2 Zogniskowany wywiad grupowy FGI

I. WSTĘP

Dzień dobry! Nazywam się (...). Obecnie realizujemy badanie ewaluacyjne Lokalnej Strategii Rozwoju obszarów wiejskich Pojezierza Myśliborskiego. W związku z tym zaprosiłem/-am Państwa do udziału w dyskusji. Chciałbym/-łabym, aby była ona poświęcona Państwa spostrzeżeniom na temat tego, jakie potrzeby i wyzwania stoją przed naszym regionem w kontekście zrealizowanej już "Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Pojezierza Myśliborskiego 2009-2015 „Woda-Drzewo-Myśl” i tworzonej nowej strategii na lata 2016 – 2020. Efektem tego spotkania będzie zebranie wniosków i sugestii co do kierunków dalszego rozwoju obszaru LGD „Lider Pojezierza”.

Zanim przejdziemy do omawiania konkretnych zagadnień, proszę aby każdy z Państwa się przedstawił i krótko powiedział czym się zajmuje na co dzień – jaką instytucję reprezentuje, jakie są główne cele jej działalności oraz jaką rolę odgrywali Państwo lub instytucja, którą reprezentujecie we wdrażaniu/realizacji "Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Pojezierza Myśliborskiego 2009-2015 „Woda-Drzewo-Myśl”.

II. DIAGNOSTYCZNA CZĘŚĆ BADANIA (zagadnienia do omówienia)

A. Analiza działalności Lokalnej Grupy Działania „Lider Pojezierza”

1. Czy uczestniczył, -a Pani/Pan bądź korzysta z efektów projektów/działań finansowanych za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania? Jak ocenia Pani/Pan te działania/projekty?
2. Jak Pan/Pani ocenia sprawność funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?
3. Jak Pan/Pani ocenia sprawność funkcjonowania organów i biura Lokalnej Grupy Działania?
 - a. - tu można wyjaśnić jakie to są organy
4. Jak ocenia Pan/Pani rolę i wpływ Lokalnej Grupy Działania na rozwój obszaru gmin LGD?
5. Skąd czerpie Pan/Pani informacje o działaniach realizowanych przez LGD, w tym o możliwości uzyskania dofinansowania na realizację projektów za pośrednictwem LGD?
 - a. Prasa lokalna
 - b. Plakaty, ulotki
 - c. Strona internetowa LGD
 - d. Spotkania informacyjne organizowane przez LGD
 - e. Inne źródło, jakie?.....
6. Czy działania informacyjno-promocyjne prowadzone przez LGD Lider Pojezierza są w Pana/Pani opinii wystarczające?
7. Kto Pani/Pana zdaniem jest najbardziej pomocną instytucją w zakresie rozwoju inicjatyw lokalnych w Pani/Pana najbliższym otoczeniu?

B. Jakość życia na obszarze LGD „Lider Pojezierza”

8. Jakie zmiany (społeczne, gospodarcze) nastąpiły w Pani/Pana otoczeniu w ostatnich 6 latach? Które ze zmian są zmianami na lepsze, a które należy oceniać negatywnie? Jakich dalszych zmian wymaga Pani/Pana zdaniem najbliższe otoczenie?
9. Czy zauważył Pan/Pani poprawę sytuacji w następujących obszarach:
 - a. poprawa stanu/ rozbudowa infrastruktury społecznej
 - b. wzrost aktywności społeczności lokalnej
 - c. rozwój przedsiębiorczości (nowe miejsca pracy)
 - d. lepsza promocja regionu, w tym produktów lokalnych i rozwój turystyki
 - e. inne, jakie?.....
10. Jak ogólnie oceniają Państwo jakość życia mieszkańców naszego regionu (gminy tworzące LGD)?

Chciałbym/łabym, abyśmy sobie kolejno omówili kilka obszarów warunkujących jakość życia na obszarze LGD „Lider Pojezierza”¹

- a) Jak oceniają Państwo sytuację demograficzną i społeczną:
 - i. Jakie są główne problemy społeczne w Pani/Pana otoczeniu? (np. bezrobocie, starzenie społeczeństwa, niski poziom dochodów ludności, niski poziom wykształcenia)
 - ii. Jakie grupy społeczne znajdują się w szczególnie dobrej / złej sytuacji?
 - iii. Jak kształtują się relacje międzyludzkie (kontakt z innymi mieszkańcami, wspólne działania, wzajemne wsparcie) w Pani/Pana najbliższym otoczeniu (czy ulegają one poprawie czy pogorszeniu)? Co należałoby zrobić by były one lepsze? Jaka forma działań pozwoli na lepszą integrację społeczności lokalnej?
- b) Jak oceniają Państwo rynek pracy obszaru LGD:

Przedstawiciele organizacji, samorząd lokalny →

 - i. Jak wygląda sytuacja z dostępnością miejsc pracy i ewentualnie z tworzeniem nowych miejsc pracy?
 - ii. Jakie branże obecne na terenie działania LGD zatrudniają najwięcej osób?
 - iii. Których grup mieszkańców bezrobocie dotyka w największym stopniu?

Przedsiębiorcy →

 - i. Jak oceniają Państwo warunki dla rozwoju przedsiębiorczości w gminach objętych LSR?
 - ii. Na jakie największe bariery natrafiają przedsiębiorcy?
- c) Czy oferta edukacyjna lokalnych szkół jest dopasowana do potrzeb rynku pracy?

Przedstawiciele szkolnictwa, samorząd lokalny →

 - i. Jakie są największe problemy lokalnych szkół? Co należałoby zrobić, by poprawić jakość edukacji w naszym regionie? (np. doposażenie szkół, organizacja dodatkowych zajęć, remont sal gimnastycznych).

Przedsiębiorcy →

 - i. Czy jako przedsiębiorcy współpracujecie Państwo z miejscowymi szkołami (średnimi, zawodowymi)? Jakie są największe bariery takiej współpracy?
 - ii. Co należałoby zrobić, by poprawić jakość edukacji i zwiększyć wartość absolwentów na lokalnym rynku pracy?
- d) Jak kształtuje się poziom przedsiębiorczości mieszkańców LGD:
 - i. Jakiego rodzaju działalności gospodarczej sprzyja profil obszaru na którym Pani/Pan mieszka?
 - ii. Jakie branże są istotne dla obszaru LGD?

¹ Pytania i rozwinięcia pytań, których nie poprzedzono wskazaniem grupy respondentów (np. przedsiębiorcy) są kierowane do wszystkich rodzajów respondentów.

- iii. Czy jest Pani/Pan w stanie wskazać lokalne firmy, które odniosły sukces i ewentualnie wyjaśnić, co Pani/Pana zdaniem było kluczem do tego sukcesu?
 - iv. Czy zauważyli Państwo wpływ funduszy unijnych na rozwój przedsiębiorczości w naszym regionie?
- e) Ważnym czynnikiem rozwoju lokalnego jest aktywność społeczna mieszkańców – udział w wydarzeniach oraz gotowość inicjowania działań na rzecz społeczności lokalnej:
- i. Jak oceniają Państwo aktywność mieszkańców Pojezierza Myśliborskiego w tym zakresie?
 - ii. Czy znacie Państwo lokalne inicjatywy aktywizujące mieszkańców?
 - iii. Czy jesteście Państwo w stanie wskazać liderów lokalnych w waszych społecznościach?
 - iv. Jakie cechy musi wykazywać lider lokalny aby być skutecznym w aktywizacji społeczności?
 - v. Co zachęciłoby mieszkańców do większego angażowania się w życie społeczne?
- f) Jak oceniają Państwo stan infrastruktury społecznej na obszarze LGD?
- i. Jak oceniają Państwo lokalną ofertę spędzania wolnego czasu. Czy jest ona adekwatna do potrzeb mieszkańców?
 - ii. Czy społeczność lokalna ma wystarczający dostęp do obiektów edukacyjnych, kulturalnych i sportowych?
 - iii. Czy na obszarze LGD funkcjonują lokalne inicjatywy stymulujące aktywność fizyczną, kulturalną, itp., np. kluby, stowarzyszenia, Ligii, towarzystwa, itp. Które z nich są najaktywniejsze?
 - iv. Czy występują i jakie są ewentualne braki w zakresie infrastruktury społecznej?
 - v. Które obiekty infrastruktury społecznej powinny być poddane renowacji/modernizacji/budowie/rozbudowie?
 - 1) szkoły, przedszkola
 - 2) obiekty kulturalne (biblioteki, kina, teatry)
 - 3) obiekty sportowe (stadiony, boiska)
 - 4) place zabaw, parki, skwery
 - 5) świetlice wiejskie
 - 6) domy pomocy społecznej
 - 7) inne, jakie?.....
 - vi. Jak oceniają Państwo dostępność obiektów noclegowych i gastronomicznych?
 - vii. Czy ich jakość jest wystarczająca? Czy coś trzeba zmienić?
- g) Jak oceniają Państwo wyposażenie obszaru LGD w infrastrukturę techniczną, typu:
- a) Sieci wodociągowo-kanalizacyjne
 - b) Drogi
 - c) Oczyszczalnie ścieków
 - d) Infrastruktura teleinformatyczna
 - i. Jak generalnie oceniają Państwo warunki bytowe mieszkańców naszych gmin?
 - ii. Jakie braki w infrastrukturze są widoczne i utrudniają życie mieszkańców?
- h) Jaki element charakterystyki obszaru LGD wskazałoby Państwo jako element integrujący cały obszar?

Nasza dotychczasowa dyskusja koncentrowała się wokół problemów i potrzeb. Proszę, abyśmy teraz skoncentrowali się na szansach, które powinniśmy wykorzystać.

11. Co jest Państwa zdaniem największym potencjałem rozwojowym obszarów wiejskich Pojezierza Myśliborskiego? Gdyby mieli Państwo komuś polecić swoje najbliższe otoczenie jako miejsce stałego zamieszkania, jak byście to uargumentowali?

Przedsiębiorcy →

- i. Jakiego rodzaju działalności gospodarczej sprzyja profil obszaru Pojezierza Myśliborskiego?
- ii. Jakie branże można uznać za strategiczne dla rozwoju regionu?

12. Czy według Państwa bogactwa przyrodnicze – jeziora i lasy, którymi dysponujemy, są odpowiednio wykorzystane? Co można poprawić w tym zakresie?
13. Jak oceniają Państwo skuteczność działań skierowanych na poprawę atrakcyjności turystycznej Pojezierza Myśliborskiego?
14. Jednym z kierunków, w którym możemy się rozwijać jest wspomaganie i promowanie naszych produktów regionalnych. Jak oceniają Państwo potencjał rozwojowy naszego regionu w tym zakresie? Czy są jakieś produkty, które mogliby Państwo określić mianem specjalności regionu?
15. Jakie działania powinny być finansowane w ramach działalności LGD? Proszę o wskazanie takich inicjatyw, które Państwa zdaniem są najpotrzebniejsze i przynoszą najlepsze efekty dla rozwoju lokalnego. (można posłużyć się wykazem działań zamieszczonym w tabeli 1.)
16. W jakich wydarzeniach organizowanych przez LGD najchętniej by Pan/Pani uczestniczył/a w kolejnych latach:
 - a) Imprezy kulturalne,
 - b) Szkolenia, warsztaty,
 - c) Wyjazdy studyjne,
 - d) Spotkania informacyjne,
 - e) Targi Inicjatyw Lokalnych i Awangardowych,
 - f) Zadania aktywizujące,
 - g) Inne: (jakie?)

III. PODSUMOWANIE I ZAKOŃCZENIE

17. Podsumowując naszą dyskusję, jakie są najważniejsze potrzeby naszego regionu, które należałoby rozwiązać w ciągu najbliższych 5 lat?
18. Jakie trzy obszary życia społeczno-gospodarczego wskazałoby Państwo jako te, które wymagają natychmiastowej interwencji? (można posłużyć się listą kategorii zamieszczoną w tabeli 2.)
19. Gdyby mógł Pan/i przyznać pomoc finansową na realizację 5 projektów lokalnych, jakie byłyby to projekty?
20. Do kogo przede wszystkim powinny być kierowane działania w ramach poszczególnych inicjatyw, projektów? (np. kobiety, dzieci, młodzież, przedsiębiorcy, osoby zatrudnione, organizacje pozarządowe, bezrobotni, osoby niepełnosprawne, seniorzy, osoby niezamożne mieszkańcy najmniejszych miejscowości, inni - kto?, żadna z grup nie powinna być preferowana, projekty mają służyć wszystkim mieszkańcom).

To było ostatnie zagadnienie, które chciałem/-am poruszyć. Serdecznie dziękuję Państwu za udział w dyskusji.

Tabela 1

nr	Typy inicjatyw, projektów	nr	Typy inicjatyw, projektów
1	Organizacja imprez, festynów	20	Poprawa estetyki miejsc publicznych
2	Poprawa bazy edukacyjnej	21	Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej
3	Aktywizacja istniejących świetlic wiejskich	22	Budowa i modernizacja obiektów sportowych
4	Publikacje informacyjno-promocyjne	23	Rozwój ścieżek rowerowych
5	Rozwój sieci szlaków pieszych/nordic walking	24	Inicjatywy dla dzieci i młodzieży
6	Organizacja szkoleń, warsztatów	25	Inwestycje w świetlice wiejskie
7	Tworzenie nowych miejsc pracy	26	Wsparcie działalności artystycznej
8	Wydarzenia sportowe i rekreacyjne	27	Ochrona zasobów przyrodniczych
9	Rozwój agroturystyki	28	Rozwój usług turystycznych
10	Rozwój edukacji przedszkolnej	29	Podtrzymywanie lokalnych tradycji
11	Działalność kulturalna	30	Produkt lokalny, marka lokalna
12	Promocja turystyczna obszaru	31	Uruchamianie wypożyczalni sprzętu sportowego
13	Inwestycje w infrastrukturę drogową	32	Działania proekologiczne
14	Tworzenie, remont, wyposażenie muzeów, izb pamięci	33	Wsparcie organizacji pozarządowych, promocja ekonomii społecznej
15	Promocja i rozwój infrastruktury do wytwarzania energii odnawialnej	34	Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej
16	Remont, renowacja zabytków	35	Budowa i modernizacja placów zabaw
17	Promocja lokalnych twórców	36	Tworzenie i modernizacja punktów informacji turystycznej
18	Działania aktywizujące seniorów	37	Upamiętnianie ważnych wydarzeń historycznych
19	Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa	38	Inne, jakie?

Tabela 2

Nr	Kategoria
1	Bezpieczeństwo publiczne
2	Rynek pracy
3	Aktywność społeczna
4	Sport i rekreacja
5	Kultura, historia, tradycje
6	Edukacja
7	Ochrona zdrowia
8	Infrastruktura komunalna
9	Turystyka
10	Zarobki mieszkańców
11	Estetyka miejscowości
12	Oferta spędzania wolnego czasu
13	Ochrona środowiska naturalnego